

Systemisch werken met sociale netwerken waarin dementie een rol speelt

Opzet presentatie

- **Werken met sociale netwerken**
  - Onderzoek casemanagers ouderenzorg
- **Systemisch werken met sociale netwerken**
  - Traject netwerkanalysetool casemanagers Nijmegen
  - Netwerkapp

William James

‘Je zou geen duivelsere straf kunnen bedenken dan iemand op deze aardbodem loslaten, zonder hem / haar op te merken’

Definitie netwerk:

Een groepering van mensen met wie een persoon (de centrale actor) min of meer duurzame banden onderhoudt voor de vervulling van noodzakelijke levensbehoeften.

Redenen voor een sociale netwerkanalyse

- Informatie verzamelen netwerk
- Potentiële hulpbronnen opsporen
- Draagkracht sociaal systeem beoordelen
- Potentiële problemen signaleren en zo nodig interveniëren.

Netwerkanalyse:

1. **Welke structurele kenmerken vertoont het netwerk?**
2. **Welke functies vervult het netwerk?**
3. **Hoe heeft het netwerk zich ontwikkeld?**

Structurele kenmerken

- **Samenstelling**
- **Onderlinge afhankelijkheid**
- **Bereikbaarheid**
- **Gevarieerdheid**
- **Dichtheid**

Netwerklid	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
emotionele steun	++	0	0	+	++	++	0	+	0	+
cognitieve steun	+	0	-	-	-	-	-	-	-	-
waardering	++	+	+	+	++	++	+	0	+	+
normatieve steun	+	0	-	-	+	0	-	0	+	0
 sociaal contact	++	+	+	++	0	++	+	+	-	+
materiële steun	++	0	0	-	0	+	0	+	-	-
praktische steun	++	0	0	-	0	-	0	0	-	+
sociale en maatschappelijke invloed	+	-	++	-	-	0	0	+	-	+

Onderzoek naar werken met sociale netwerken door casemanagers dementie in de opleiding 'casemanagement'

- Alle casemanagers maken een SNA
- Alle casemanagers signaleren problemen in het sociale netwerk
- Grote tevredenheid over de analyse zelf
- Interventies ?

Praktijkvraag op gebied van werken met sociale netwerken

Hoe kunnen wij beter samenwerken met het gehele netwerk van de cliënt met dementie?

Overstap naar systemisch werken

Vraag aan de U:

Wat ziet u als eerste op de volgende dia?

Systemisch werken

Uitgangspunten systemisch werken

- **Iedereen deugt**
- **Iedereen heeft een plek**
- **Context en betekenisgeving**
- **Meerstemmigheid / meervoudig partijdig**
- **Het geheel is meer dan de som der delen**
- **Herhalende patronen**

Herhalende patronen: De dans bepaalt de dansers

Sociaal Netwerk Analyse model Nijmegen

- **Basismodel netwerk-analyse aangepast**
  - Specifieke kenmerken van deze doelgroep
  - Best practices systemisch werken
  - Fases van analyse tot en met interventies
- **Momenteel in bewerking tot App**

Sociale bronnen en criteria

- Naam
- Sociale bron
- Geeft emotionele steun
- Geeft coördinerende hulp
- Geeft praktische steun

- Oorspronkelijke systeempositie aanwezig
- Committeert zich aan doel cliënt / doel casemanagement
- Geeft concrete hulp die bijdraagt aan behalen doel cliënt / doel CM
- Draagkracht

Tool en diagnostiek: Mogelijke problemen n.a.v. SNA:

- Klein netwerk
- Onvoldoende verbindingen in het sociale netwerk
- Een of enkele potentiële hulpbronnen zijn niet benut
- Oorspronkelijke systeemposities zijn verloren gegaan

Citaat zoon cliënte:

‘Vroeger toen mijn zoon thuis kwam ging hij altijd even zitten met een bakkie koffie. Nu kijkt hij meteen in de koelkast en in de pillenbak. Ik vind het niet gezellig’.

- **<http://www.zorgvoorbeter.nl/ouderenzorg/onderwijs-mantelzorg.html>**
- **Video: Zorgen doe je samen met mantelzorgers**

Vv: problemen n.a.v. SNA

- Onvoldoende motivatie bij cliënt en / systeem.
- Verschillende perspectieven.
- Onvoldoende draagkracht bij een of meerdere hulpbronnen.
- Onvoldoende voorbereid op mogelijke crisis.

Interventies

- Direct koppelen aan de gesignaleerde problemen in de netwerkanalyse.
- In de app met korte uitleg, aandachtspunten en verwijzingen.

Participatievormen

- Naasten worden geïnformeerd
- Naasten worden om raad gevraagd
- Naasten zijn uitgenodigd om gevraagd en ongevraagd te adviseren
- Naasten co-producen (voeren mede uit)
- Naasten beslissen mee bij vaststellen doelen/planning (shared decisionmaking)

In de app:

- **Analyse**
- **Probleem: geen gedeelde visie**
  - Over hoe het met de cliënt gaat
  - Over te nemen stappen
  - Over inspanningsverplichting
- **Interventie: familiegesprek**

Familiegesprek aandachtspunten

- **Goed inkaderen**
  - Aanleiding en doel gesprek
  - Rol casemanager
- **Meerstemmigheid**
  - Visie
  - Wensen
  - Kracht

VV aandachtspunten familiegesprek

- **Meervoudig partijdig**
- **Krachtgericht**